

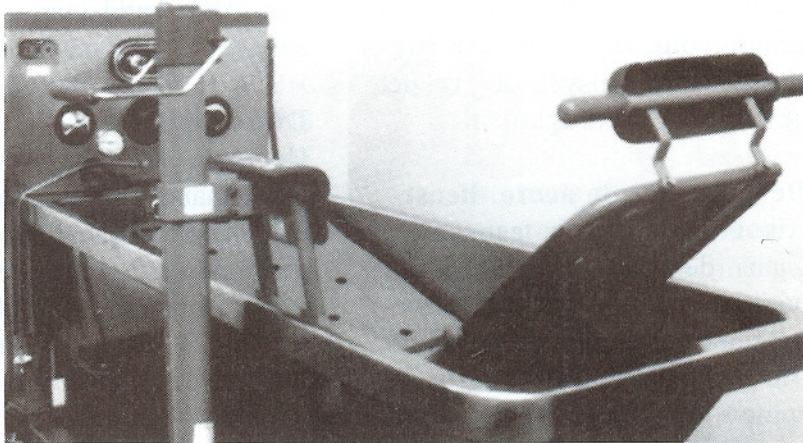
Brandwondencentrum Zuiderziekenhuis R'dam

Eerst water, de rest komt later

Per jaar lopen tienduizenden mensen min of meer ernstige verbrandingen op. Ongeveer 4000 daarvan worden klinisch behandeld in de algemene en academische ziekenhuizen en $\pm$ 450 patiënten in de drie Nederlandse brandwondencentra, gesitueerd in Groningen, Beverwijk en Rotterdam. Verbrandingen horen bij de meest afschuwelijke verwondingen die een mens kan oplopen. De behandeling is vaak langdurig en pijnlijk. Bovendien kan ze levenslange gevolgen hebben zoals invaliditeit, ontsierende littekens en psychosociale problemen. In het brandwondencentrum Zuiderziekenhuis Rotterdam had ik een gesprek met René Baljon, de plaatsvervangend verpleegkundig coördinator, die mij tevens een uitgebreide rondleiding gaf. In het brandwondencentrum was ik gekleed in een soort gele toga en blauwe overschoenen. Iedereen en alles wat van buiten komt is namelijk 'vies' en zodoende moest ik er ook aan geloven.

Brandwondencentrum Zuiderziekenhuis Rotterdam

Het brandwondencentrum Zuiderziekenhuis Rotterdam bestaat inmiddels al acht jaar. Met twintig bedden, heeft Rotterdam het grootste brandwondencentrum van Nederland. Het brandwondencentrum heeft veel functies. Primair gaat het om de opvang, de behandeling en het regelen van de nazorg van brandwondpatiënten voor, in het bijzonder, patiënten in Zuid-West Nederland. Een andere belangrijke functie is de voorlichting aan iedereen die met brandwondenzorg te maken heeft. Zo zijn vele opleidingen van verpleegkundigen voorzien van een stukje informatie over brandwonden. Ook wordt het brandwondencentrum vaak telefonisch geconsulteerd door mensen die in aanraking komen met brandwonden en die vragen hebben over deze specifieke zorgverlening. In principe worden alle brandwondpatiënten binnen de regio Rot-

terdam opgenomen, die klinisch behandeld moeten worden. Van buiten de regio ook, maar vooral die groep patiënten die voldoen aan de door de drie Nederlandse brandwondencentra in 1983 opgestelde opnamecriteria. Deze opnamecriteria zijn een weergave van de ernst van de brandwond. Deze ernst wordt bepaald door de grootte, de diepte, de lokalisatie, het bijkomende letsel, de wijze van verbranding en eventueel belastende voorgeschiedenis (hartpatiënten, diabetici). Ook worden er wel eens patiënten opgenomen zonder brandwonden, maar met ziekten die

Met een speciale brancard kunnen patiënten in bad zeer grote huiddefecten met zich mee brengen.

Luchtbehandelingssysteem

Het brandwondencentrum beschikt over een geavanceerd luchtbehandelingssysteem. In kritieke ruimten, zoals de opnamekamer, de Intensive Care-boxen, de operatiekamer en de badkamer, wordt alle lucht elke drie minuten verversd. Alle andere ruimten worden elke zes minuten verversd. Ook wordt er bij de kritieke ruimten gebruik gemaakt van onderdruk en bovendruk, zodat de lucht de gewenste richting op gaat. In de opnamekamer, bijvoorbeeld, is er onderdruk

ten opzichte van het brandwondencentrum, zodat de 'vieze' lucht nooit in het brandwondencentrum kan komen. De temperatuur is gemiddeld 26 graden, omdat bij een brandwond de huid zijn functie als warmteregulator gedeeltelijk verliest.

Brandwondpatiënten

Het grootste deel van de brandwonden wordt veroorzaakt door vuur en heet water. Een brandwondpatiënt is meestal in het eerste stadium redelijk stabiel. Hij is goed aanspreekbaar en weet wat er gebeurd is. Hoe ernstig ze ook verbrand zijn. Daarna ontstaat bij de ernstig verbrande patiënt vaak een scala aan problemen, omdat allerlei orgaansystemen kunnen gaan falen. Dit noemt men de zogenaamde verbrandingsziekte. Het is dus van essentieel belang dat de patiënt in het eerste stadium getransporteerd wordt naar de juiste behandelplaats. Bovendien is koeling van zeer groot belang. 'Eerst water, de rest komt later' is dan ook een belangrijke kreet van de Nederlandse Brandwonden Stichting. Binnen de grote reeks aan behandelingen kunnen twee categorieën onderscheiden worden, namelijk de operatieve behandeling en de conservatieve behandeling (wondbehandeling). De operatieve behandeling wordt voornamelijk gehanteerd bij tweedegraads verbrandingen die weinig ge-

nezingstendens vertonen en bij vrijwel alle derdegraads verbrandingen. Er wordt dan een stuk huid van de patiënt zelf gebruikt voor transplantatie. Het doel van de wondbehandeling bij brandwonden is het zo snel mogelijk genezen van de brandwonden, met zo min mogelijk pijn voor de patiënt, met zo'n mooi mogelijk resultaat en het voorkomen van infecties. Er wordt bij wondbehandeling veel gebruik gemaakt van het bad. In het Rotterdamse brandwondencentrum is men van mening dat dit één van de betere manieren is om de wond schoon te maken. Met een speciale brancard kunnen patiënten in het bad

Grootste brandwondencentrum

komen. Bij de behandeling van brandwonden zijn veelal verpleegkundigen aanwezig. Tevens komen, vanuit het Zinderziekenhuis, medici en paramedici die van belang zijn bij de behandeling van de patiënt. Het multidisciplinaire karakter van het team is de kracht van de behandeling.

Het belang

Volgens René Baljon is het belang van een apart brandwondencentrum groot. Op deze manier wordt namelijk alle kennis en kunde met betrekking tot brandwonden gecentreerd voor een groep patiënten met een zeer ernstig

trauma. Alle disciplines zijn volledig ingesteld op de behandeling van deze traumapatiënten. Brandwonden horen bij de meest dramatische trauma's die een mens kan overkomen. Ten eerste is het heel pijnlijk. Een patiënt gaat elke dag door een dal door de dagelijkse wondbehandeling. Bovendien zijn de littekens vaak heel ontsierend. Ook kunnen mensen een functie in de maatschappij verliezen. Kortom, mensen gaan een lange tijd door een hel heen. Niet alleen de medische en verpleegkundige zorg is van belang. Ook is vanaf het eerste moment de psychosociale begeleiding belangrijk. Niet alleen het ongeluk is vaak een traumatische ervaring. Ook tijdens de behandeling en daarna is er sprake van psychosociale problemen. Van de verpleegkundigen vergt dit veel kennis en vaardigheden. Verpleegkundigen moeten naast hun opleiding dan ook een speciale brandwondenopleiding volgen. Ook krijgen ze van deskundigen op het gebied van de psychosociale problemen hulp bij de begeleiding van brandwondpatiënten. Het brandwondencentrum is eigenlijk een ziekenhuisje op zich. Met veel geavanceerde technieken en gespecialiseerd personeel zetten ze zich in voor brandwondpatiënten wier leven en toekomst vaak in hun handen ligt. ☺

Angela de Jong